

SORGIN-LAPURA

13

unduan, beste asko bezela, etxe batean bizi omen
zan aita bere iru semekin: Kaxkañ, Koxkof eta
Kuxkuf.

Sagasti aundi bat omen zeukaten etxe inguruan
eta, gabero gabero, sagafak ostutzen omen ziz-
kien baten-batek.

Ala, gau batean, Kaxkañ, anai zafena, kontu artzen geratu omen
zan; baño goiz-aldera loak aftu, ta besteetan bezela sagafak ostu
omen zizkien.

Ufengo gabea, Koxkoñ, anai bigafena, geratu omen zan sagasti zai; baño ua ere goizaldera loak artu, eta, Kaxkañeri bezelaxe, ari ere sagafak ostu. Irugafen gabea ala dio Kuxkuñ anai gazteenak : « Nik zaituko det sagastia ». Ezetz besteak, ark ez zuala ortarako balio ta. Baietz, Kuxkuñ'ek; berak zaituko zuala ondo; eta berari ez ziola ifiork ostuko sagafik.

Ala bada, geratu da Kuxkuñ gaztea sagasti zai, eskuan igitai bat duala.

Alako batean, goizaldera, nun agertzen dan sagastiko orma gañean alako buelo beltz aundi bat.

Jotzen du igitaiakin mutilak. Bai-ta bere aldiko laistefen lapuñ ezkutatu ere.

Eguna zabaltzean, iru anaiak, sagastira joan omen ziran, ezereñ añastorik ote zegoan ikustera.

Bai-ta orma baztañean, an omen zegoan alakoxe esku beltz aundi bat.

Lapuñak alde-egin zuan bidea beriz, odol tantoz dana markatuta omen zegoan.

Lapuñ nun bizi zan ikusi bear zutela ta « ¡Ea goazen! Odol añastoari segitu dezaiogun », esan zien Kuxkuñ'ek besteei.

—« Goazen ba », erantzun zioten besteak.

Eta ala, ba-dijoaz odol añastoa, joan-da-joan, joan-da-joan. Eta alako batean añizabal aundi baten ondora eldu ziranean, odol, añastoa eskutatu zitzaien.

—« Afi onetxen azpian egongo da lapuñaren bizi-lekua. »

—« ¡Altxa zagun afia! »

Altxa zuten bada, eta izugarizko leize zulo bat agertu zan azpian.

Bertan txotxalamotx, zein beera jetxiko, egin omen zuten: ta zeheri tokatuko, ta zañenari, Kaxkañ'eri.

Baña Kuxkuñ'ek: « ¡Utzi neri! ¡Neroni jetxiko naiz! »

—¿Bai? Ta bai.

Ala bada, eskuan igitaia artuaz, eta soka batetik zintzilika, beste anaiak goitik eusten ziotela, jetxi zan gure Kuxkuñ leize-zulora.

Eta, an bean, zoragarizko neska gazte eder bat bilatu omen zuan.

Mutilak galde egin zion ia zen zan eta an zer egiten zuan. Eta neskak esan zion onelako ta alako efegearen alaba zala; an, leize artan, sorgin bat bizi zala eta sorgin aretxek añapatu ta aspaldi artan preso zeukala, eta, mutilari Jainkoagatik andik alde-egin zezala, bestela galdua zala. Mutilak orduan esan omen zion ez zezala euki bilduñik, berak libratuko zuala ta. Neska oñek orduan eskupelariok eman omen zizkion mutilari.

Mutilak lotu omen zion geñetik soka neskari eta goian gelditu ziran anaiei « ¡soka goratu! » deadañ egin omen zien. Kaxkañ eta Koxkoñ anai biren artean atera zuten leize-zulotik neska ori, eta berakin, anai gaztea leizean utzi ta, alde-egin omen zuten.

Eta Kuxkuř gizajoa, bařuan, an omen zebilen batera ta bestera, irteteko laguntzalerik ez zuala. Eta, alako batean, bilatzen du sorgiņa, katu aundi bat aldamenean duala, aulki batean eserita ileak ofazten. Ikusi zuan orduko, saltatzen zaio aurpegira katua, eta ekiten dio atzamařka mutilari.

Kentzeko ari gero katua onik nai ba-zuan, ots-egiten omen zion mutilak sorgiņari. «Ezetz», sorgiņak, eta gaņera, siņuka, mingaņa atereaz asi omen zitzaion.

Bai-ta joaten zaio mutila sorgiņari eta biok, alkaři eldu ta, ekiten diote burukan.

Beriz ere sorgiņak, siņuka, mingaņa erakusten omen zion. Bai-ta mutilak igitaiakin !zast! mingaņa moztu ta polsilon gorde.

Baņo ez omen zion ofegatikan sorgiņak obeitzen, eta orduan, mutilak, eskupelariok burutik beera sařtu omen zizkion.

—« Kendu izkidak neri abek », deadař egiten zion sorgiņak.

—« Ez, ez dizkiņat kenduko, ni zulo ilun ontatik ateratzen ez-ba-naun. »

—« Aterako aut ba ». Eta orduan, sorgiņak, artu mutila bizkař gaņean eta alaxe, matxiko, aidean leizean gora atera zuan.

Gero andik, mutil ori, leizeko neska-gazte aren aita-eřegearen eřira joan omen zan. Eta an aditu omen zuan, eřegearen alaba sorgiņen mendetik mutil batek atera omen zuala, eta mutil ori (Kaxkař) berakin ufengo egunean zijoala ezkontzera.

Gero, Kuxkuř, ostatu batera sařtu eta ango gela batean burniz-

ko malu txiki batekin kax-kax-kax leioa joaz, zerbaít egiten ari baltz bezela, egun guzia pasa omen zuan.

Ufengo goizean jafi omen zan leiotik begira, noiz ezkongaiak agertuko ote ziran. Eta alako batean, nun ikusten dituan, jende sail baten erdian, bere anai zafena eta efegearen alaba ezkontzera dijoazela.

Orduan, Kuxkuf'ek, aftu zuan eskuetan sorgiñaren mingaña eta « miari, miari, emen orduko an izan ari », egiten zion.

Onekin, sekulako, danak eraman beafeko aize bat irten omen zan. Eta egoaldi txafa zegoala ta ufengo egunerako ezkontza atzeratu omen zuten.

Eta beñiro, Kuxkuf'ek, ostafuko bere gelan sartuta mailuakin kax-kax-kax leioa joaz egun guzia pasa omen zuan.

Ufengo goizean ba-dijoaz beñiz ere ezkongaiak beren ezkontza egitera.

Baita gure Kuxkuf'ek aftu eskuetan sorgiñaren mingaña eta osterara ere « miari, miari omen orduko an izan ari » egin zion.

Onekin, sekulako aizea irten, eta beste egun batez ezkontza atzeratu beaf izan omen zuten.

Orduan ere, Kuxkuf' azkafak, lenagoetan bezela, egun guzia leiondoan mailuakin kax-kax-kax egiñaz pasa omen zuan.

Irugafen egunean irteten dira ezkongaiak, eta beñiz ere Kuxkuf'ek « miari, miari, emen orduko an izan ari », eta ezkontzarik ezin egin.

**Au ikusirik asi zan jendea esaten
ba-zebilela efi artan parte ixafe-
koen bat eta bere bila asi ziran.**

**Berealaxe erian zabaldu omen
zan, inork ezagutzen ez zuan mutil
kanpotar bat ostatuan, antxe ze-
goala ezkutatua.**

Artu zuten Kuxkuf gixajoa eta

**eregearen aufera
eraman zuten.**

**Baño, gure muti-
lak, ez ziola ezeñ
esango eregeari.
Bakarik eregearen
alabari azaldu nai
ziola zein zan.**

Deitu diote, bada, eŕegearen alabari. Eta mutilak orduan esku-
pelariok atera-ta ia aek ezagutzen zituan esan omen zion.

Baietz, erantzun zuan eŕegearen alabak, ezagutzen zituala.
Baita Kuxkuŕ zala, eta ez Kaxkaŕ sorgiñaren mendetik bera atera
zuana.

Gero Kuxkuŕ eta eŕegearen alaba, biak ezkondu eta, andik au-
ŕera oso ondo bizi izan omen ziran.

Ori ala ba'zan
Sartu dedila kalabazan.

“Arantzazu’ko Ama” Ikastetxea

ETXAIDE, 4. — DONOSTIA

**Euskeraz irakasten dan, umetxoentzako
ikastola.**

**Donosti’ko Udala (Ayuntamentuaren)
laguntza dauka.**

A R G I A

ASTEROKOA

Danoentzat irakurğai atsegiña.

Loyola’raí Iñaki deuna’reñ Irañkola. — Garibai, 28, Donostia.

